

Janusz Sierosławski

Zakład Badań nad Alkoholizmem i Toksykomaniami Instytutu Psychiatrii i Neurologii
w Warszawie

II EUROPÄISCHE WERKSTATT PRÄVENTION IM RAHMEN DER EUROPÄISCHEN WOCHEN DER SUCHTPRÄVENTION BOCHUM 16 - 20.10.1994

W dn. 16 - 20.10.1994 w Bochum odbyła się konferencja pt.: „Drugie Warsztaty Prewencyjne”. Konferencja została zorganizowana przez Koordinationsstelle für Drogenfragen und Fortbildung Landschaftsverband Westfalen-Lippe przy wsparciu Komisji Europejskiej, w ramach Europejskiego Tygodnia Prewencji Uzależnień. Uczestniczyli w niej przedstawiciele Szwajcarii, Węgier, Belgii, Łotwy, Włoch, Austrii, Holandii, Danii, Francji, Luksemburga, Niemiec oraz Polski. Z każdego kraju zaproszone były 2 osoby, z których jedna zwykle reprezentowała organ koordynacyjny profilaktyki uzależnień lekowych na poziomie kraju, a druga instytucję realizującą konkretny program profilaktyczny.

Spotkanie służyć miało wymianie doświadczeń, refleksji nad polityką wobec narkotyków, integracji środowiska ludzi zaangażowanych w profilaktykę uzależnień lekowych.

Konferencja toczyła się na trzech równoległych sesjach. Przedstawiciele każdego kraju prezentowali dwa referaty. Pierwszy koncentrował się na ogólnych założeniach profilaktyki oraz polityki wobec środków odurzających realizowanej na poziomie narodowym. W drugim przedstawiano konkretny projekt prewencyjny z zakresu profilaktyki pierwotnej. Każdy z krajów miał ok. godziny na obie prezentacje i dyskusję. Takie zorganizowanie obrad, nie pozwalało wprawdzie na uczestniczenie we wszystkich sesjach, ale dzięki niemu było dość czasu na pełne referaty oraz wyczerpującą dyskusję.

W trakcie dyskusji na temat polityki wobec narkomanii duże zainteresowanie budziła kwestia poziomu represyjności. Porównanie sytuacji epidemiologicznej w krajach stosujących represyjne podejście i w krajach prowadzących liberalną politykę, nie przemawia za większą skutecznością podejścia represyjnego w ograniczaniu rozmiarów zjawiska. Natomiast bardziej liberalna polityka przyczynia się do ograniczenia zasięgu wielu problemów związanych z uzależnieniem, takich jak na przykład przestępczość. W wielu wypowiedziach wskazywano na fiasko podejścia represyjnego, wskazując na działania z zakresu profilaktyki pierwotnej, jako dużo bardziej obiecującą drogę przeciwdziałania. Wiele zainteresowania budziła sytuacja w naszym kraju wobec planowanych zmian legislacyjnych.

Referat, w którym zaprezentowałem założenia i pierwsze doświadczenia Programu Zapobiegania Narkomanii realizowanego w Starachowicach i Malczycach, spotkał się z ciepłym przyjęciem. W dyskusji zwracano uwagę na rozmach i kompleksowość przedsięwzięcia. Duże zainteresowanie, szczególnie przedstawicieli krajów naszej części kontynentu, wzbudził planowany jako efekt programu pakiet prewencyjny. Zwracano uwagę, że nasze doświadczenia w profilaktyce mogą okazać się bardziej przydatne dla tych krajów, z racji bliskości kulturowej i bagażu podobnych doświadczeń.

Jeden dzień konferencji przeznaczony był na oficjalną wizytę u Burmistrza Bochum, obejrzenie programu prewencyjnego realizowanego w jednej z miejskich szkół oraz wizytę w punkcie kontaktowym pomocy kryzysowej, gdzie nawiązuje się kontakty z młodzieżą zagrożoną uzależnieniem.

Program realizowany w szkole mieścił się w zakresie prewencji pierwotnej - stanowił atrakcyjną i jednocześnie niedrogą ofertę spędzania czasu wolnego dla młodzieży. Zajęcia prowadzone w ramach programu były bardzo różnorodne, ale wszystkie wpływały pozytywnie wychowawczo na uczestników. Na ofertę tę składały się: nauka tańca, aerobiku, wspinaczki, zajęcia kulturalno-sportowe, zajęcia parateatralne, zajęcia plastyczne oraz edukacja seksualna z dużym naciskiem na prewencję zakażeń HIV, itp.

Punkt pierwszego kontaktu z młodzieżą zagrożoną uzależnieniem zorganizowany jest w postaci młodzieżowej kawiarni. Przy stolikach, pijąc kawę, herbatę czy sok, w niezobowiązującej atmosferze terapeutycznej i wolontariusze rekrutujący się często z byłych narkomanów rozmawiają z młodymi ludźmi potrzebującymi pomocy, starają się wspólnie z nimi rozwiązać ich problemy lub nakłonić do podjęcia leczenia, jeśli tego wymagają.

Wizyta w punkcie pierwszego kontaktu stanowiła okazję do spotkania z miejscowymi terapeutami i wolontariuszami pracującymi w różnych placówkach leczniczych i profilaktycznych miasta. W systemie pomocy osobom używającym narkotyków w Bochum dużą rolę odgrywa praca street-workers. Wykracza ona poza obręb miasta, pracownicy pierwszego kontaktu docierają nawet do sąsiedniej Holandii, gdzie można spotkać narkomanów z Bochum. Film obrazujący tego typu pracę zaprezentowany został w trakcie spotkania.

Konferencja była drugą z kolei, pierwsza odbyła się dwa lata wcześniej. W trakcie obrad uznano potrzebę organizowania takich spotkań - warsztaty staną się zapewne imprezą cykliczną.

Wspólnym ustaleniem konferencji była decyzja o podjęciu wielostronnej współpracy, która miałaby przyjąć formę wspólnego programu prewencyjnego. W pierwszych miesiącach 1995 r. ma spotkać się grupa robocza, której celem będzie przygotowanie projektu. Zakłada się, że program uzyska wsparcie finansowe z funduszy Komisji Europejskiej.